Ulakbilge
Sosyal Bilimler Dergisi

ÇAĞDAŞ TÜRK RESMİNDE İLLÜSTRATİF ETKİLER: İBRAHİM BALABAN ÖRNEĞİ

Ömer Oytun ONUR[1]
İbrahim ÇOBAN[2]

[1]Arş. Gör., Selçuk Üniversitesi, omeroytunonur@gmail.com, ORCID: 0000-0002-2416-9535
[2]Prof., Selçuk Üniversitesi, icoban51@gmail.com, ORCID: 0000-0002-7291-558X

Onur, Ömer Oytun ve Çoban, İbrahim. "Çağdaş Türk Resminde İllüstratif Etkiler: İbrahim Balaban Örneği". ulakbilge, 77 (2022 Ekim): s. 1075–1082. doi: 10.7816/ulakbilge-10-77-07

ÖZ

Metinler ve fikirler daha iyi ifade edilebilmeleri veya açıklanabilmeleri için resimlendirilmiştir. İllüstrasyonlar, kullanım amaçlarına, tarihsel ve teknolojik gelişmelere uygun olarak oluşturulan çeşitli uygulama tekniklerine göre kategorize edilmiştir. Metinlerde yer alan anlatıların, açıklamaların veya tasvirlerin, insanlık tarihi boyunca resim sanatında konu olarak kullanıldığı gözlemlenmiştir. Sanat tarihinin farklı dönemlerinde, sanatçıların eserlerinde, kimi zaman sosyo-politik gereksinimler nedeniyle, kimi zaman da sadece sanatçıların kendi inisiyatifleriyle açıklayıcı etkilerin var olduğu keşfedilmiştir. Bu etkiler dünya resimlerinde olduğu gibi Türk resminde de görülmektedir. Çağdaş Türk resim sanatında sanatçıların, bazen izleyiciye iletilmek üzere işlenen konu üzerinden bazen de dönemin kültürel unsurlarını adeta belgeler nitelikte açıkça sergilediği için birçok ressamın eserlerinde illüstratif etkilerin görüldüğü söylenebilir. İbrahim Balaban'ın eserlerinde bu etkilerin tutarlı bir şekilde gözlemlendiği söylenebilir. İlgili makale çalışmasında, İbrahim Balaban'ın resimlerinde söz konusu etkilerin nasıl, hangi biçim ve karakterde yer aldığının incelenmesi, ilgili literatüre katkıda bulunulması amaçlanmaktadır. Araştırmada genel tarama modeli esas alınmış, nitel araştırma yöntem ve teknikleri kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çağdaş Türk resmi, İbrahim Balaban, illüstrasyon

Makale Bilgisi:
Geliş: 22 Ağustos 2022 Düzeltme: 9 Ekim 2022 Kabul: 16 Ekim 2022

© 2022 ulakbilge. Bu makale Creative Commons Attribution (CC BY-NC-ND) 4.0 lisansı ile yayımlanmaktadır.

Giriş

Araştırmada kavramsal olarak illüstrasyondan bahsedildiğinde; illüstrasyonun, metinlerin ya da fikirlerin tasvir edilmesi, açıklanması amacıyla uygulanan resimlerdir denilebilir (Çam, 2012: 13). Encarta World English Dictionary'e göre, Latince ışık tutma, aydınlatma anlamına gelen "illustrat" sözcüğünden türeyen illüstrasyon (Rooney, 1999: 898), Türk Dil Kurumu Büyük Türkçe Sözlük'te de "resimlemek" olarak tanımlanmaktadır (Sanal-1). İllüstrasyonlar çizim ve boyama malzemeleriyle hazırlanmalarının yanı sıra baskı, fotoğraf, kolaj ve bilgisayar tekniklerinden de yararlanılarak üretilebilirler (Sanal-2).

Sanatçının özgün üslubuyla bütünleşerek izleyicide estetik bir etki bırakan illüstrasyon anlatımcı olmanın yanı sıra farklı yorum ve stiliyle de dikkati çekmektedir. Ayrıca illüstrasyon, sözel unsurları görsel bir dille anlatmanın yanında, onları betimleyen, yorumlayan bir tanımlama olarak da ortaya çıkmaktadır. Kitap illüstrasyonlarında ise, illüstratörün, illüstrasyona hayat veren yorumuyla, metnin mesajını net bir ifadeyle izleyiciye iletme zorunluluğu vardır. Belli bir konuyu, bir fikri, bir düşünceyi, bir metni ele alan birden fazla sanatçı, sonuç olarak tamamen farklı yorumlarıyla izleyicinin karşısına çıkabilirler. Bunun yanı sıra tasarımın yaygın araçlarından biri olan illüstrasyon, kimi zaman bir resim, bir çizgi, kimi zaman da bir renk lekesi olarak da ortaya çıkabilmektedir (Kınık ve Topraklı, 2012: 72, 73).

İllüstrasyon, kadim Anadolu ve Mezopotamya uygarlıklarında, klasik dönem antik Yunan, Roma, Mısır ve Bizans kültüründe duvar fresklerinde, mozaiklerde, çeşitli boyalı kap kaçaklarda, bina ve lahit rölyeflerinde, papirüs, deri ya da bez üzerine gerçekleştirilmiş olan çok sayıda eserin illüstratif karakterde olduğu söylenebilir. Bu eserlerin konusunun, genellikle savaşlar, hükümdarlar, tanrılar ve mitolojik öyküler oldukları bilinmektedir. Gömülme ritüelleri, ölümden sonraki yaşama ilişkin illüstratif eserlerle de çokça karşılaşılmıştır.

Ancak illüstrasyonun çoğu eski örnekleri genellikle kitap resimleme biçiminde ortaya konmuştur. Belki de bu yüzden illüstrasyon denince ilk akla gelen kitap illüstrasyonu olmaktadır. Modern kitap illüstrasyonunun tarihini, on beşinci yüzyıldan başlatmanın mümkün olduğu söylenebilir. Bu yüzyılda kitaplar, her bir sayfanın hem metnin hem de illüstrasyonun birlikte, tek tek ağaç bloklar üzerine işlenip basılmasıyla oluşturulmuştur. Aslında bu yöntem, kitap olarak değilse bile, illüstrasyon olarak Dokuzuncu yüzyılda Çin'de geliştirilmiştir. İlk örneklerden biri, British Museum'da sergilenmekte olan MS 868 yılına ait "Elmas Sutra" (Görsel 1) adlı rulonun ön yüzünde yer alan ağaç baskı tekniğiyle yapılmış illüstrasyondur (Çam, 2012: 13).

Görsel 1: "Elmas Sutra" rulosunun ön yüzü, MS 868, Ağaç Baskı ("Sanal", 2017).

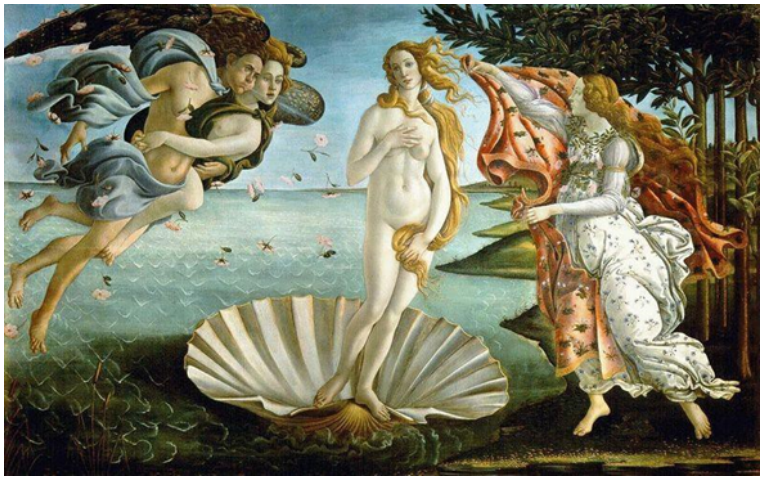
Baskı makinesinin bulunması öncesinde ise el yazması kitaplarda elle yapılmış illüstrasyonlarla karşılaşılır (Kızıl, 2013: 42). Nitekim erken dönem Ortaçağ elyazmalarında bulunan resimlerin çoğu illüstrasyon olarak ortaya çıkmaktadır. Yıllarca Hıristiyan sanatının resim örneklerini bu illüstrasyonlar oluşturmuştur (Sanal-3).

Kitap illüstrasyonunun, basım tekniğinin gelişimiyle birlikte ilerlediğini söylemek mümkündür. Dizilebilen harflerin kullanılmaya başlaması ve Gutenberg tarafından matbaanın bulunmasını takip eden yıllarda 16 ve 17. yüzyıllarda gravür tekniği geliştirilmiş ve illüstrasyonlar bakır, çinko gibi metal levhalar üzerine işlenerek basılmaya başlanmıştır. "Profesyonel gravür ustalarının ve sanatçıların tasarımlarına göre, çalışmalarının etkisiyle; Dürer ve Holbein gibi Onaltıncı yüzyılın büyük ressam illüstratörlerin yolu açılmıştır" (Görsel 2) (Çam, 2012: 14).

Görsel 2: Albrecht Dürer, "Adem ile Havva", 1504, Gravür Baskı, The Metropolitan Museum of Art, New York, Amerika Birleşik Devletleri, 25x20 cm ("Sanal", 2017).

Bu aşamada, unutulmaması gereken önemli bir olgu da, Batıda Rönesans boyunca ve daha sonraları da çeşitli özgün baskı teknikleriyle üretilen eserlerin dışında resim sanatında illüstrasyon etkilerinin son derece baskın bir biçimde izlenilebilir durumda olmasıdır; çünkü bu dönemde tablolarda ve duvar resimlerinde ağırlıklı olarak dini metin, düşünce ve söylencelerde yer alan öyküler ve sahneler konu edinilmiştir. Bu eserlerin büyük bir çoğunluğunda tematik resimsel bir anlatı ya da öyküleme söz konusu olduğundan, bunlara illüstratif eserler denilebilir. Birçok sanatçının yanısıra, dönemin en önemli sanatçılarından Leonardo da Vinci, Michelangelo, Botticelli (Görsel 3) ve Raphaello gibi sanatçıların eserleri örnek olarak gösterilebilir.

Görsel 3: Sandro Botticelli, "Venüs"ün Doğuşu", 1486, Tuval Üzerine Zamklı Boya, Uffizi Müzesi, Floransa, İtalya, 172,5x278,5 cm ("Sanal", 2017).

Grafik sanatlardaki gelişmelerin yanında, resim sanatında pentürel yaklaşım içeren resimlere bakıldığında ise, Barok dönemin resimlerinde mitolojik hikayelerin ve kahramanlık öykülerinin en önemli konular arasında yer almasından dolayı, yapılan resimlerde illüstratif etkinin olduğu söylenebilir. Dönemin ünlü ressamlarından Hollandalı Peter Paul Rubens'in (Görsel 4) birçok resmi buna örnek olarak gösterilebilir. Tabii olarak bundan sonra gelen Neo-Klasizm, Romantizm ve daha sonraları gelen birçok sanat akımlarında da aynı şekilde illüstratif etkilerin resim sanatında yer aldığı görülmektedir. Resimlerinde illüstratif etkilerin bulunduğu sanatçılara örnek vermek gerekirse, Fransız Jean Francois Millet'in resimleriyle Rus ressam İlya Repin'in resimlerinden söz etmek mümkündür. Bu sanatçıların resimlerinde yaşanan olayları yansıtmaları, dönemin insan yaşayışları hakkında bilgi vermeleri ve tarihsel konuları betimleyici bir tavırla ele almaları nedeniyle illüstratif bir yaklaşımın olduğu söylenebilir. Bu bağlamda illüstratif etkilerin, açıklayıcı, betimleyici, belge niteliği taşıyan görsel sanat eserlerinde her daim var olduğu söylenebilir.

Görsel 4: Peter Paul Rubens, "Çarmıhın Yükselişi", 1610, Ahşap Üzerine Yağlı Boya, Antwerp Katedrali, Belçika, 457 x 335cm ("Sanal", 2017).

Türk illüstrasyon sanatının ise Uygur Türklerine dayandığı bilinmektedir. Geçmişten günümüze kadar gelen birçok resimli ya da minyatürlü kitap, Türklerde kitap resimlerinin çok eski tarihlerden bu yana varlığını sürdürmüş olduğunun kanıtı olarak gösterilebilir. Kitap illüstrasyon sanatının Türklerde çok eskiye dayanan bir geçmişe sahip olduğunu, Uygur Türk kentlerinde bulunan kitaplar, resim ve minyatürler açıkça desteklemektedir. Uygurlar, hem Mani dininin, hem de Budizm'in etkisi altında kalmışlar, Mani ve Budizm dinlerine ilişkin kitapları hazırlayıp bunları birçok nüsha halinde çoğaltıp, resimlemişlerdir (Saçan, 1998: 2).

Sonraki erken Bizans ve İslami dönemden günümüze kalan birçok önemli eser bulunmaktadır ki, bunlar da resimleme sanatının çok önemli sayılabilecek örnekleridir. Bunların en önemli olanlarından biri "El Hariri Makamat" adlı on üçüncü yüzyılda resimlenmiş bir öykü kitabıdır. Bu esere ait illüstrasyonlar devrin günlük yaşamına ilişkin oldukça önemli veriler içermektedir. "Kitab el Haşaiş" adını taşıyan Arap diline çevrilmiş bir kitap da bitki ve hayvan resimlemeleriyle on ikinci yüzyılda ünlü olmuştur. Bununla birlikte, aynı yüzyıla ait teknik buluşları içeren "El Hıyel El Henhedisey" adlı eseri yazan Ebu'lizz el El Cezeri, (Görsel 5) kitabında ayrıca Arşimet ile sonraki bilginlerin buluşlarına değinmiş, su ve dişli hareketiyle işleyen aletleri illüstrasyonlarla anlatmıştır (Saçan, 1998: 3-5). Minyatür çalışmaları daha sonraları da açıklama, resimleme gibi illüstratif etkilere sahip olmuşlardır.

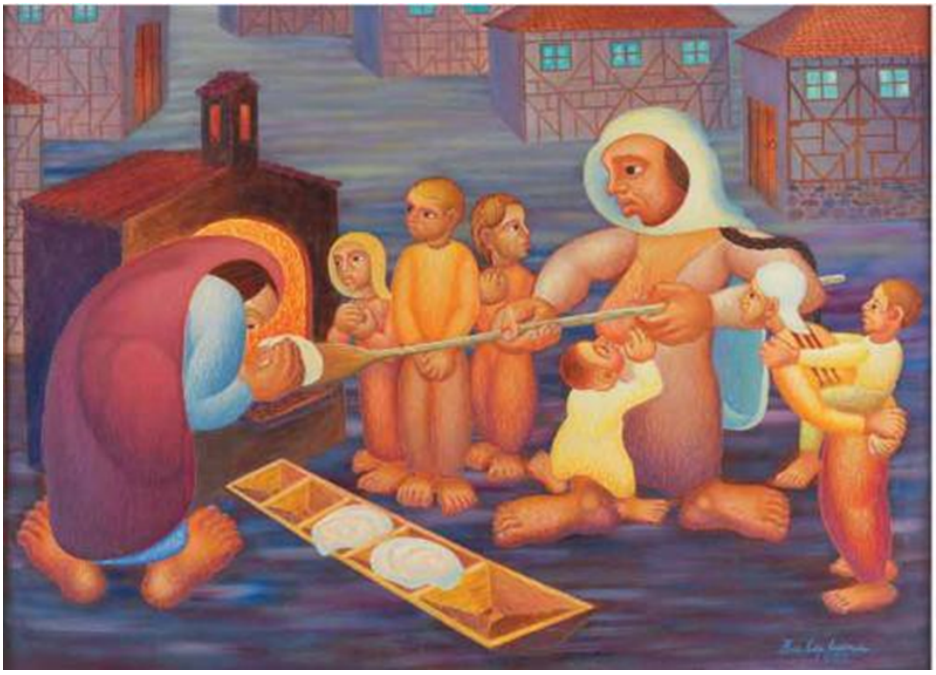

Görsel 5: Ebu"lizz El Cezeri, "Otomatik Mekanizmalı İnsan Figürü", 1206, Diyarbakır (Saçan, 1998: 4).

Genel olarak bakıldığında, öyküleme ve anlatı barındıran, imgesel, belirgin bir konuyu, bir fikri veya metni resimleyen eserlerin tümünü illüstratif resim olarak değerlendirmek mümkün olabilir. İllüstrasyon kavramının çağdaş Türk resim sanatına yansımalarından söz ederken belli bir ayrım yapılması gerekebilir. Bu durumda illüstratif niteliklerin bir resimde yer alması, resim mi, illüstrasyon mu sorusunu akla getirebilir. İllüstrasyonlar çoğunlukla suluboya, guvaş, karakalem gibi malzemelerle kağıt ve benzeri materyallere yapılmasının yanı sıra dijital ortamda da yapılmaktadır. Bu durumda ayırıcı iki özellikten söz edilmesi gerekir: Birincisi, eserlerinde illüstratif etkiler bulunan ressamların bu eserleri yaratma aşamasında

amaçlarının, illüstrasyonun kullanım amaçlarına (tanıtım, pazarlama, ekonomik kaygı vb.) yönelik olmamasıdır. İkincisi ise, ilgili sanatçıların eserlerinin, resim sanatının plastik unsurlarını içlerinde yoğun olarak barındırmalarıdır. Bu bağlamda ilgili resimler elbetteki sanatsal açıdan oldukça kıymetli nitelikler barındıran resimledir. Çağdaş Türk Resim sanatında eserlerinde, öyküleme ve anlatı barındıran, belirgin bir konuyu, bir fikri veya metni resimleyen sanatçılar bulunmaktadır. Bu bağlamda araştırma kapsamında İbrahim Balaban'ın eserleri ele alınmıştır.

İbrahim Balaban'ın, eserlerinde, halk sanatının kompozisyon biçimlerinden yararlandığı ve özgün üslubuyla figürlerini deformasyona uğrattığı ileri sürülmüştür. Ayrıca sanatçı, Ferhat ile Şirin, Kerem ile Aslı gibi öykülerden resimlerinde yararlanmıştır. İbrahim Balaban'ın pek çok resminde yararlandığı kompozisyon biçimi; yazmalarda da görülen; ortada yoğunlaşıp etrafına doğru açılım gösterme şeklindedir. Söz konusu kompozisyon biçimi, Türk halk sanatında yer alan bir çeşit istifleme çeşididir (Ersoy, 1998: 164).

Görsel 6: İbrahim Balaban, "Fırın", 1993, Tuval Üzerine Yağlı Boya, 80x110 cm (Balaban, 2012: 66).

Sanatçının 1993 yılında yapmış olduğu "Fırın" adlı resimde (Görsel 6) ana tema olan insan figürleri, kompozisyonun ortasında yer almıştır. Bu figürler sıcak renklerle resmedilirken figürlerin çevresi soğuk renklerle dengelenmiştir. Resimde, mavinin, morun, kırmızının, turuncunun ve sarının tonları kullanılmıştır. Balaban, insan figürlerini fırındaki alevin tonlarıyla resmetmiştir. Böylece eserin adını ve fırının işlevini izleyiciye unutamayacağı şekilde duyurmayı amaçlamış olabilir. Fırına ekmek atan kadın figürünün anatomik olarak diğer figürlerden oldukça büyük ve orantısız resmedilmesi, kadının fiziksel gücüne ve emeğine sanatçının gösterdiği saygıyı vurgulamaktadır. Kadın bir yandan çocuğunu emzirmeye, doyurmaya çalışırken diğer yandan da ekmek yaparak başkalarını doyurmaya çalışmaktadır. Balaban'ın figürlerin ayak ve ellerini büyük resmetmesi, bu insanların ayaklarının üzerinde durmak ve kuvvetli olmak zorunda kalmalarından kaynaklandığı izlenimi vermektedir. Ressam ekmeğe ve emeğe saygıyı ise köşede ekmeğe doğru başını eğen figürle pekiştirmiştir. Ayrıca eserdeki çocuk figürlerinin pozisyonları ve yüzlerindeki ifadeden, çıkacak olan ekmeği bekledikleri anlaşılmaktadır. Resimdeki figürlerin toprak emekçilerini temsil ettiği söylenebilir ve figürlerin giysilerinin alevin sarı, kırmızı ve turuncu renkleri ile aynı renkte olması emekçilerin tutsaklığını ve çıkmazını dile getirerek illüstre ettiğini düşündürmektedir. Bu bağlamda ilgili resimin Anadolunun yoksul insanının ve özellikle kadının yaşam mücadelesini anlattığı düşünülebilir. Ayrıca resim anlatımcı kurama dâhil edilebilir.

Görsel 7: İbrahim Balaban, "Kadınlarımız ve Ayın Altındaki Kağnılar", 2010, Tuval Üzerine Yağlı Boya, 70x100 cm (Balaban, 2012: 72).

İbrahim Balaban"ın "Kadınlarımız ve Ayın Altındaki Kağnılar" isimli resmine (Görsel 7) bakıldığında isminden de anlaşılabileceği gibi sanatçı, Şair Nazım Hikmet Ran'ın "Kadınlarımız" adlı şiirinden esinlenmiştir. Resmin geneline mavinin tonları hakimdir. Soğuk renklerin ağırlıklı olduğu eserde, kağnıların tekerlekleri ve öküz figürleri sıcak renklerle resmedildiği için oldukça dikkat çekmektedir. Kağnı arabalı kafile, çıkmakta olduğu tepelikte yay biçimini almıştır. Eserdeki bu yay formu, ortaya yerleştirilen ölü hayvanın kemikleri, yatık biçimde duran top ve onların solundaki arabayla dengelenmiştir. Ayrıca arabalı kafilenin gittiği yer adeta dolunay olarak görülmektedir. Bu bağlamda sanatçının incelenen bir önceki eserinde olduğu gibi, Balaban, kadınları ve yaptıkları özverili çalışmaları yüceltmek istemiştir. Bu uğurda parçalanan arabalar, ölmüş öküz figürü hatta kafilenin içindeki bir deri bir kemik kalmış hayvanlar bu durumu destekler niteliktedir. Sanatçı, kağnıları çeken kadınlara vurgu yaparak onların savaş sırasında orduya yardımcı olurken çektikleri sıkıntıları illüstratif bir biçimde aktarmıştır. Gerek kadınların topları çekerken öküzlere yardım etmesi, gerekse belki de sahip oldukları şeyleri (ölü hayvan ve bırakılan kağnı) mücadeleleri uğurda kaybetmeleri, bu durumu destekler niteliktedir. Sanatçının bu eseri, Balaban'ın kendi özgün yorum ve üslubuyla birlikte, yoğun anlatım gücünden kaynaklı olarak, adeta Nazım Hikmet'in "Kadınlarımız" adlı şiirinin bir illüstrasyonu niteliğindedir. Bu bağlamda bu resim de anlatımcı kurama dâhil edilebilir.

Görsel 8: İbrahim Balaban, "Göç", 1978, Duralit Üzerine Yağlı Boya, 100x70 cm (Balaban, 2012: 21).

Sanatçının "Göç" isimli resmine (Görsel 8) bakıldığında, incelenen bir önceki eser gibi resmin ağırlıklı olarak soğuk renklerden oluştuğu söylenilebilir. Ancak resmin merkezine toplanan figürlerin genelinde sıcak renkler görülmektedir. Bu durum hem eserde sıcak soğuk dengesini sağlamış hem de resmin ana öğelerini oldukça dikkat çekici bir hale getirmiştir. Ayrıca eserde Balaban'ın birçok resminde görüldüğü gibi merkeze istifleme söz konusudur. Resimde kaygan olduğunu hissettiren bir zeminde durmaya çalışan bir ailenin,

sırtındaki yüklerin ve çocuğun ağırlığıyla yol almaya çalıştıkları görülmektedir. Bu kaygan zeminin ailenin illüstratif bir şekilde güvensizliklerini öyküleidiği düşünülebilir. Fondaki koyu mavi rengin zaman dilimlerinden geceyi anımsatmaya çalışması, bulundukları durumun zorluğunu göstermektedir. Figürlerin birbirlerine yumulmuş gibi kenetlenişi çaresizliklerine vurgu yaparken, fondaki mavi zeminin dünyadaki yalnızlıklarını vurguladığı da söylenebilir. Boşlukta yürüyorlar gibidirler ve bu dünyada kaybolmulşlukları eserde verilmeye çalışılmıştır. Kendi kendilerine sarılışları ise çaresizlikten güç toplamaya çalıştıklarına işaret etmektedir. Anne ve babanın arasında duran genç kızın ve omuzları üzerinde taşıdığı ufak çocuğun yüzlerinden umutsuzluk okunmaktadır. Ancak bu figürlerin boşluğa bakışlarını, geleceği görme isteği olarak yorumlamak mümkündür. Bu bağlamda ele alınırsa, gökyüzünün denizin girdapları gibi resmedilmesi gelecekteki belirsizliği hikâye ediyor diye düşünülebilir. Sanatçının bu eseri, göç temasını öyküleyici bir anlatımla resmetmesi nedeniyle illüstratif resme bir örnek sayılabilir. Ayrıca resim anlatımcı kurama dahil edilebilir.

Sonuç

Sonuç olarak İbrahim Balaban'ın, incelenen eserlerindeki illüstratif yaklaşım biçimi eser analizleri bağlamında anlatılmaya çalışılmıştır. Bu kapsamda Resim 6'da sanatçının, emekçilerin tutsaklığını ve çıkmazını dile getirdiği görülmüştür. Bu bağlamda ilgili resmin, Anadolu yoksul insanının ve özellikle kadının yaşam mücadelesini illüstratif bir yaklaşımla anlattığı söylenebilir. Resim 7'nin, Balaban'ın kendi özgün yorum ve üslubuyla birlikte, yoğun anlatım gücünden kaynaklı olarak, Nazım Hikmet'in "Kadınlarımız" adlı şiirinin bir illüstrasyonu niteliğinde olduğu söylenebilir. Resim 8 ise göç temasının öyküleyici bir anlatımla resmedilmesi nedeniyle illüstratif resme örnek sayılabilir. İbrahim Balaban'ın yoğun anlatım gücü taşıyan özgün resimlerinde, Türk insanının emeğine ağırlık vererek doğayla, yaşamla mücadele içindeki yaşantısını, figürleri bir ölçüde deformasyona uğratarak içeriğe uygun bir biçimde yansıtıldığı gözlemlenmiştir.

Kaynaklar

Çam, Ali Tekin (Ed.) (2012). İllüstrasyon Illustration (1. Baskı) (Cilt 1). İstanbul: Alternatif Yayıncılık.
Ersoy, Ayla (1998). Günümüz Türk Resim Sanatı. İstanbul: Creative Yayıncılık.
Kınık, Mustafa, Toprakli, Asım (2012). Levni Minyatürlerinde İllüstrasyon. Akdeniz Sanat Dergisi, 5 (10), 71-85.
Kızıl, Özlem (2013). Etkili Gazete Sayfa Tasarımında, Grafik Tasarımın Önemi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Arel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
Rooney, Kathy (Ed.) (1999). "Encarta World English Dictionary". (1. Basım). New York: St. Martin's Press.
Saçan, Kaan (1998). Başlangıcından Günümüze Türk İllüstrasyon Sanatı, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

İnternet Kaynakları

Sanal-1. "Büyük Türkçe Sözlük", http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com _bts&arama=kelime&guid =TDK.GTS.5697d5a6d0eae0.06704888, Erişim Tarihi: 10.09.2014.
Sanal-2. "illüstrasyon nedir?", http://salyangoz.com.tr /blog/2013/01/08/ tasarim - 2/i llustrasyon-serisi-part1-illustrasyon-nedir/, Erişim Tarihi: 10.09.2014.
Sanal-3. "Middle Age Painting", http: //historylink101 .com/lessons/art_history_ lessons/ma/middle_ages_art.htm, Erişim Tarihi: 10.09.2014.

Resim Kaynakları

Görsel 1: "Elmas Sutra", Web: https://www.turkcebilgi.com/elmas_sutra, Erişim Tarihi: 05.05.2017
Görsel 2: "Adem ile Havva", Web: http://www.metmuseum.org/toah/works-of- art/19.73.1/ Erişim Tarihi: 05.05.2017
Görsel 3: "Venüsün Doğuşu" Web: https://www.artble.com/imgs/9/b/3/416525/birth_of _venus.jpg Erişim Tarihi: 05.05.2017
Görsel 4: "Çarmıhın Yükselişi", Web: http://www.peterpaulrubens.net/raisi ng- of-the-cross.jsp#prettyPhoto, Erişim Tarihi: 05.05.2017
Görsel 5: Saçan, Kaan (1998). Başlangıcından Günümüze Türk İllüstrasyon Sanatı, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
Görsel 6: Balaban, H. Nazım. Balabanizm (1.Baskı). İstanbul: Bilnet Matbaacılık, 2012
Görsel 7: Balaban, H. Nazım. Balabanizm (1.Baskı). İstanbul: Bilnet Matbaacılık, 2012.
Görsel 8: Balaban, H. Nazım. Balabanizm (1.Baskı). İstanbul: Bilnet Matbaacılık, 2012.

Ulakbilge
Sosyal Bilimler Dergisi

INFLUENCE OF ILLUSTRATIVE EFFECTS ON CONTEMPORARY TURKISH PAINTING: IBRAHIM BALABAN, AN EXAMPLE

Ömer Oytun ONUR, İbrahim ÇOBAN

ABSTRACT

People have been urged to make use of drawings or pictures to express or explain texts and ideas better. Illustrations have been categorized according to various application techniques found in accordance with the purpose of application and historical and technological developments. It has been observed that narrations, explanations or descriptions taking place in texts have been used as subject matter in the art of painting all throughout the history of mankind. It has also been explored that in different periods of art history explanatory effects existed in the works of artists due to socio-political needs or artists own initiatives. These effects can be detected in Turkish painting as well as in the paintings of other countries of the world. It can be stated that illustrative effects can be observed in the works of many Turkish painters, as they are related with their choice of subject matter or their expose of cultural elements of the time. It is possible to say that such effects can be consistently observed in the works of Ibrahim Balaban. In this context, the study aims contribute to related literature by exploring and analysing in what form and character these effects take place in the works of the artist.

Keywords: Contemporary Turkish painting, Ibrahim Balaban, illustration